

Błoński, Bernard

Biskup Jan Wiktor Nowak, pasterz "Świętego Kościoła Siedleckiego"

Szkice Podlaskie 10, 261-268

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ks. Bernard Błoński

Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Siedleckiej

*Biskup Jan Wiktor Nowak,
pasterz „Świętego Kościoła Siedleckiego”*

„Tuis inhaerere mandatis – Przyłgnąć do Twoich przykazań” - takie było zawołanie pasterskie bpa J. W. Nowaka, najpierw biskupa pomocniczego Archidiecezji Gnieźnieńskiej (1982-1996), a następnie biskupa ordynariusza siedleckiego (1996-2002).

Urodził się 5 października 1931 r. w Toruniu w rodzinie inteligenckiej. W latach 1951-1956 studiował w Prymasowskim Wyższym Seminarium Duchownym w Gnieźnie. Święcenia kapłańskie otrzymał 25 maja 1956 r. z rąk biskupa Franciszka Jedwabskiego, sufragana poznańskiego, ponieważ Stefan kardynał Wyszyński, Prymas Polski był uwięziony, a biskup pomocniczy gnieźnieński Lucjan Bernacki przebywał na wygnaniu poza archidiecezją.

Tego dnia przyjęli święcenia kapłańskie koledzy kursowi, m.in.: obecny Prymas Polski, Józef kardynał Glemp i nieżyjący już biskup Jerzy Dąbrowski.

Po święceniach kapłańskich ks. Jan Nowak pracował jako wikariusz najpierw w parafii Nowa Wieś Wielka, a potem w parafii Smogulec. 20 lutego 1958 r. rozpoczął studia w Instytucie Katolickim w Paryżu. Następnie w 1961 r. został skierowany do Rzymu, aby kontynuować studia specjalistyczne na Papieskim Uniwersytecie Laterańskim, które ukończył w 1966 r. doktoratem z teologii moralnej. Był to czas trwania II Soboru Watykańskiego, a ks. J. Nowak pracował w biurze prasowym Soboru.

Po powrocie do kraju w 1966 r. został wykładowcą w Prymasowskim Wyższym Seminarium Duchownym w Gnieźnie i prowadził zajęcia z etyki, teologii moralnej oraz języka francuskiego. Dnia 15 września 1970 r. rektorem tegoż seminarium mianował go kardynał Stefan Wyszyński, Prymas Polski i arcybiskup gnieźnieński. Ks. J. Nowak pełnił tę funkcję przez 12 lat.

20 lutego 1982 r. papież Jan Paweł II mianował go biskupem pomocniczym w Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Sakrę biskupią przyjął 25 marca tegoż roku w Gnieźnie, w uroczystość Zwiastowania Pańskiego. Głównym konsekratorem był Józef kardynał Glemp, Prymas Polski. Dzień 25 marca będzie charakterystyczny w dalszym życiu biskupa.

Równocześnie, tego samego dnia, otrzymał nominację papieską i przyjął święcenia biskupie ks. Jerzy Dąbrowski (zmarł w 1991 r.) kolega kursowy z seminarium.

Biskup Jan Nowak, mianowany biskupem tytularnym Gemelleńskim w Byzacenie, jako swoje pasterskie zawołanie obrał słowa: „Tuis inhaerere mandatis – Przyłgnąć do Twoich przykazań”

Od dnia konsekracji biskupiej pełnił urząd wikariusza generalnego Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Został także wikariuszem biskupim Prymasa Polski dla miasta Bydgoszcz i proboszczem parafii farnej pw. św. Marcina i Mikołaja w tymże mieście. Tutaj był inicjatorem powstania Instytutu Teologicznego w Bydgoszczy, Bydgoskich Dni Społecznych i Tygodni Kultury Chrześcijańskiej. Założył pierwsze Liceum Katolickie w tym mieście.

W latach 1989-1994 był przewodniczącym Komisji Episkopatu Polski «Iustitia et Pax», a od 1994 r. przewodniczącym Komisji ds. Zakonnych. W 1990 r. został członkiem Papieskiej Rady «Iustitia et Pax».

25 marca 1996 r. Ojciec Święty Jan Paweł II mianował go biskupem siedleckim w uroczystość Zwiastowania Pańskiego. Trzy dni później, 28 marca w obecności Kolegium Konsultorów Diecezji Siedleckiej, ksiądz biskup dr Jan Nowak objął kanonicznie rządy w Diecezji Siedleckiej jako jej ordynariusz. Uroczysty ingres do katedry siedleckiej odbył 21 kwietnia 1996 r.

Już w swoim pierwszym Liście pasterskim do wiernych Diecezji Siedleckiej, biskup ordynariusz wyraził głębokie uznanie dla poprzedników i świadectwa wiary na tej ziemi. Pisał m.in. tak: „To wielkie dziedzictwo moich poprzedników na stolicy biskupiej Diecezji Siedleckiej czyli podlaskiej przejmuję z wielką wdzięcznością wobec nich. Jest w tym dziedzictwie Świętego Kościoła Siedleckiego świadectwo męczenników podlaskich, których beatyfikacji oczekujemy. [...] Niech męczennicy wspierają mnie i Was w „przyłgnięciu do Bożych przykazań”¹

Odtąd przez cały czas swego biskupiego posługiwania w Diecezji Siedleckiej, bardzo często używał zwrotu „Święty Kościół Siedlecki”, na określenie Kościoła lokalnego, w którym był pasterzem.

Także od pierwszego swego pobytu w Janowie Podlaskim w dniu 28 maja 1996 r., podjął biskup swoją osobistą decyzję o oficjalnym używaniu dwóch imion z chrztu świętego: Jan - Wiktor. Warto przypomnieć, że w kościele kolegiackim w Janowie Podlaskim, który do 1924 r. był kościołem katedralnym Diecezji Podlaskiej, ówczesny bp Benjamin Szymański sprowadził w 1859 r., подарowane mu przez papieża Piusa IX, relikwie św. Wiktora, męczennika rzymskiego z III wieku. Kult św. Wiktora jest po dziś dzień bardzo żywy w parafii janowskiej.

Wtedy to przy relikwiach św. Wiktora, męczennika, biskup tak mówił o swojej decyzji: „pragnę dać świadectwo prawdziwej i chyba, ośmielę się powiedzieć opatrnościowej, choć dotąd nie w pełni uświadomionej opieki św. Wiktora względem mojej osoby. Dziś przeto oddaję samego siebie, moją posługę biskupią i wierny Lud Podlaski pod szczególną opiekę świętego Męczennika i odtąd, aby to oficjalnie zaznaczyć będę się podpisywał tak, jak to jest w metryce mego Chrztu zapisane: Jan – Wiktor”².

Już jako biskup siedlecki uczestniczył w ostatnich fazie przygotowań do

¹ Bp J. W. Nowak, *W Świętym Kościele Siedleckim*, cz. 1, Siedlce 1997, s. 12.

² Ibidem, s. 75-76.

beatyfikacji Męczenników z Pratulina, Unitów Podlaskich. Proces kanoniczny o beatyfikację Unitów Podlaskich, zamordowanych przez carat w 1874 r. w obronie wiary i jedności z papieżem, rozpoczął już w diecezji w 1938 r. bp Henryk Przeździecki, kontynuował go bp Ignacy Świrski, a zakończył bp Jan Mazur, przesyłając akta sprawy do Rzymu w 1995 r.

Diecezja zachowała pamięć o męczeństwie unitów, modliła się i oczekiwała beatyfikacji Męczenników Podlaskich, których proces w Rzymie został prawie ukończony. W rocznicę 400-lecia zawarcia Unii Brzeskiej, dla uczczenia tego historycznego i religijnego wydarzenia, odbyły się w Pratulinie (11.06.1996 r.) uroczystości z udziałem Episkopatu Polski, który przez dwa następne dni, obradował na 283 Plenarnej Konferencji w gmachu Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Siedleckiej.

Historycznym i pierwszym tej miary wydarzeniem w dziejach diecezji było wyniesienie na ołtarze błogosławionych Wincentego Lewoniuka i 12 Towarzyszy, Męczenników z Pratulina, Unitów Podlaskich. Beatyfikacji dokonał Jan Paweł II, podczas Mszy św. na Placu św. Piotra w Rzymie dnia 6 października 1996 r. Biskup Jan Wiktor koncelebrował Mszę św. z papieżem, podczas której prezentował jako biskup siedlecki Męczenników z Pratulina. W tym historycznym dla Podlasia wydarzeniu, uczestniczyło ponad 2 tysiące pielgrzymów z Diecezji Siedleckiej.

Jako biskup siedlecki podjął to chwalebne i męczeńskie dziedzictwo diecezji, włączając je w duchowe przygotowanie wiernych do przeżywania Wielkiego Jubileuszu Roku 2000.

Po wyniesieniu Męczenników z Pratulina na ołtarze, biskup siedlecki podniósł kościół parafialny w Pratulinie do rangi diecezjalnego Sanktuarium Błogosławionych Męczenników Podlaskich.

Dla podkreślenia znaczącej w przeszłości roli miasta Łuków w procesie ewangelizacji i wychowania na tych terenach, biskup Jan Wiktor dnia 15 czerwca 1997 r., utworzył przy kościele parafialny pw. Przemienienia Pańskiego, Kapitułę Kolegiacką Łukowską. Jednocześnie ta świątynia podniesiona została do rangi kolegiaty. Natomiast patronami kapituły zostali błogosławieni Męczennicy z Pratulina.

Bezpośrednio po beatyfikacji Unitów biskup zainicjował Misje Ewangelizacyjne, które w latach 1997-1999 odbyły się we wszystkich parafiach i połączone zostały peregrynacją Krzyża Pratulinińskiego, kopii ikony Matki Bożej Leśniańskiej i relikwii błogosławionych Męczenników z Pratulina. Misje odbywały się pod hasłem: „Z wiarą ojców w trzecie tysiąclecie”. Prowadziło je 80 kapłanów, 65 diecezjalnych i 15 zakonnych.

Był to wielki i wyjątkowy program duszpasterski w diecezji związany z uczczeniem błogosławionych Męczenników Podlaskich, pogłębieniem wiary w duchu „nowej ewangelizacji” i głębokim religijnym przygotowaniem diecezjan do wejścia w trzecie tysiąclecie chrześcijaństwa. Misje Ewangelizacyjne stały się duchowym przygotowaniem wiernych w diecezji do przeży-

wania Wielkiego Jubileuszu Roku 2000 i Wizyty Apostolskiej Jana Pawła II w Siedlcach dnia 10 czerwca 1999 r.

To spotkanie wiernych z „Piotrem naszych czasów” na błoniach siedleckich było najdonioślejszym wydarzeniem w historii tej męczeńskiej diecezji. Biskup ogromnie cieszył się z przybycia Ojca Świętego na Męczennickie Podlasie, co w imieniu własnym i wszystkich zebranych wyraził w Słowie powitania, mówiąc: „Pozdrawiamy Cię, Umiłowany Ojczyści Święty, na ziemi Męczenników Podlaskich, którzy złożyli najwyższe świadectwo swej wierności Chrystusowi i Kościołowi oraz miłość do Jego Najwyższego Pasterza - Ojca Świętego”³.

Zgromadziła się wtedy ogromna rzesza wiernych, tak z diecezji, jak i rodaków zza wschodniej granicy Polski. Sam papież na zakończenie Mszy św. w końcowym pozdrowieniu do zgromadzonych w żartobliwy sposób powiedział: „Bardzo wielu was się tu zgromadziło, jakby Siedlce liczyły milion. Bogu niech będą dzięki!”⁴.

Tak liczna obecność i modlitewna postawa zgromadzonych były wyrazem, pokładanej głębokiej nadziei, na umocnienie w wierze ojców, na progę trzeciego tysiąclecia chrześcijaństwa.

Chcąc pogłębić rozwój kultu św. Józefa, Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny i Opiekuna Kościoła, biskup nadał 1999 r. rangę diecezjalnego Sanktuarium św. Józefa kościołowi parafialnemu w Siedlcach pod Jego wezwaniem.

W 1998 r. z inicjatywy biskupa Jana Wiktora gruntownie przebudowano i oświetlono prezbiterium katedry. Tron biskupi ustawiono centralnie w prezbiterium, wybudowano nowy, kamienny ołtarz posoborowy i wstawiono nowe ławki na kościele.

W trosce zaś o stałą formację intelektualną i duchową kapłanów wynikającą z dokumentów Kościoła i wskazań Jana Pawła II zawartych w adhortacji apostolskiej „Pastores dabo vobis”, biskup siedlecki wprowadził w diecezji od 1996 r., studium „Stalej formacji kapłanów”. Natomiast w celu większego zaangażowania świeckich w życie Kościoła siedleckiego, odbyły się w stolicy diecezji Siedleckie Spotkania Społeczne (1997 r., 1998 r.), co roku organizowano Dni Kultury Chrześcijańskiej, a w roku 1998 miały miejsce: Diecezjalny Kongres Powołań, Diecezjalny Kongres Różańcowy i Diecezjalny Kongres Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich.

Tym wszystkim inicjatywom duszpasterskim patronował biskup siedlecki Jan Wiktor.

Troszczył się także i zdecydowanie popierał istniejące już, choć jeszcze młode, diecezjalne środki społecznego przekazu czyli diecezjalny tygodnik „Podlaskie Echo Katolickie” i rozgłośnie diecezjalną Katolickie Radio Podlasie. Radio i gazeta były pomocnym środkiem ewangelizacji dla biskupa, którego większość celebracji w diecezji była transmitowana przez radio, a homi-

³ Bp J. W. Nowak, *W Świętym Kościele Siedleckim*, cz. 3, Siedlce 1999, s. 441.

⁴ Jan Paweł II, *Polska 1999*, Marki 1999, s. 92.

lie i przemówienia pasterskie publikowane na łamach gazety.

W czasie jego pasterzowania, jako wyraz troski o katolickie wychowanie i kształcenie dzieci i młodzieży, powstały na terenie diecezji trzy Katolickie Licea Ogólnokształcące: w Garwolinie (1996 r.), w Białej Podlaskiej (1997 r.) i w Siedlcach (1998 r.).

Kościół Siedlecki przeżywał celebrację Roku Jubileuszowego w wymiarze diecezjalnym, którego uroczysta inauguracja pod przewodnictwem biskupa Jana Wiktora miała miejsce dnia 25 grudnia 1999 r. w katedrze siedleckiej. Natomiast diecezjalne uroczystości Jubileuszowe, połączone z pierwszą rocznicą Wizyty Apostolskiej Jana Pawła II w Diecezji Siedleckiej, odbyły się w Pratulinie (10.06.2000 r.) z udziałem Episkopatu Polski przy „ołtarzu papieskim” przeniesionym z Siedlec na stałe do Pratulina.

Szczególnym akcentem i wymiarem duszpasterskim Roku Jubileuszowego w diecezji były uroczyste celebracje pod przewodnictwem biskupa siedleckiego Jana Wiktora Nowaka wszystkich sakramentów świętych. Odbył się także Jubileuszowy, III Diecezjalny Kongres Eucharystyczny, przeżywany w liturgicznej oktawie uroczystości Bożego Ciała w dniach 22-29 czerwca 2000 r.

Te wszystkie uroczystości diecezjalne odbywały się w katedrze siedleckiej, jako „Matce kościołów w diecezji” pod przewodnictwem biskupa siedleckiego. Tak więc „Święty Kościół Siedlecki”, jak nazywał biskup Jan Wiktor Diecezję Siedlecką, wszedł w trzecie tysiąclecie wiary pod jego pasterskim przewodnictwem.

Już w trzecim tysiącleciu miała miejsce koronacja obrazu Matki Bożej w Parczewie (6.05.2001r.), której dokonał Józef kardynał Glemp, Prymas Polski z udziałem biskupa siedleckiego. Został także poświęcony i oddany do użytku w Siedlcach, gmach Centrum Charytatywno-Duszpasterskiego im. Matki Teresy z Kalkuty. Uroczyście poświęcił go dnia 26 maja 2001 r. arcybiskup Józef Kowalczyk, nuncjusz apostolski w Polsce. Okazały budynek przy katedrze siedleckiej wybudowano w ciągu dwóch lat.

Było to zrealizowaniem gorącego pragnienia duszpasterskiego biskupa Jana Wiktora, o czym mówił w Powitaniu Ojca Świętego w Siedlcach, aby w trwały sposób i ze szczególnym pożytkiem dla ubogich upamiętnić jego Wizytę Apostolską na męczeńskiej i wiernej Kościołowi ziemi podlaskiej.

Działalność Centrum, w którym podejmuje się bezpośrednią pomoc biednym i niepełnosprawnym, stała się czytelnym udziałem diecezji w dziele „nowej ewangelizacji”, realizowanej w wymiarze „opcji na rzecz ubogich”, do czego tak usilnie zachęca obecny papież Jan Paweł II.

Diecezja Siedlecka podejmując także życzenie Ojca Świętego, wyrażone w Liście Apostolskim *Novo millennio ineunte*, o potrzebie „nowej aktywności misyjnej Kościoła”, zorganizowała Diecezjalny Kongres Misyjny Dzieci (2.06.2001r.). Była to okazja do ożywienia misyjnej formacji dzieci i młodzieży pod przewodnictwem biskupa siedleckiego, na progu trzeciego ty-

siąclecia chrześcijaństwa.

Ostatnim wystąpieniem pasterskim w diecezji biskupa Jana Wiktora był jego udział w Diecezjalnym Dniu Chorych, który jest obchodzony corocznie dnia 2 lipca w sanktuarium w Kodniu, we wspomnienie Matki Bożej Kodeńskiej. Przewodniczył wtedy Mszy św., wygłosił homilię do licznie zgromadzonych chorych i ich opiekunów, a po niej dokonał wymownego w treści Aktu zawierzenia chorych Bogu przez wstawiennictwo Matki Boskiej Kodeńskiej. W homilii mówił o godności człowieka chorego w dziele nowej ewangelizacji jako znaku miłości Bożej do człowieka. Tutaj w sanktuarium Matki Boskiej Kodeńskiej, przez Jej wstawiennictwo, upraszał dla siebie i wszystkich chorych mocy Ducha Świętego, który „sprawi, że w chwili gdy słabną nasze siły fizyczne i duchowe, w cierpieniu i chorobie, będziemy trwali niezachwianie w wierze i nadziei, będziemy umocnieni w cierpliwości i będziemy świadczyli o miłości Bożej przez naszą pogodę ducha” (Homilia biskupa siedleckiego podczas uroczystości w Kodniu⁵).

Być może już wtedy miał problemy ze stanem zdrowia. Potrzebował trochę wytchnienia. Wyjechał na odpoczynek, ale niestety nastąpiło osłabienie organizmu i przyszła długotrwała choroba, połączona z niemocą fizyczną i paraliżem kończyn. Od połowy lipca 2001 r. biskup przebywał jakiś czas w szpitalu, później powrócił do domu i tam otoczony troskliwą opieką domowników i lekarzy poddał się intensywnej rehabilitacji. Cała diecezja nieustannie modliła się o zdrowie dla swego pasterza. Jednak plany Boże były inne. Pogodnie znosił swój krzyż choroby, włączając z pogodą ducha swoją słabość ciała w zbawcze cierpienie Chrystusa.

Dnia 25 marca 2002 r., po 9 miesiącach choroby, Bóg odwołał go do wieczności. Biskup siedlecki Jan Wiktor Nowak zmarł w Wielki Poniedziałek w uroczystość Zwiastowania Pańskiego. Przypadała wtedy 20. rocznica jego sakry biskupiej oraz 6. rocznica przeniesienia na stolicę biskupią do Siedlec.

Uroczystości pogrzebowe pasterza diecezji odbyły się w dniach 26 i 27 marca tr. W Wielki Wtorek, 26 marca po południu, przeniesiono ulicami miasta ciało zmarłego z gmachu Kurii Biskupiej do katedry siedleckiej. Eksportę żałobną prowadził arcybiskup metropolita lubelski Józef Życiński i on wygłosił okolicznościową homilię, a Mszy św. przewodniczył arcybiskup Józef Kowalczyk, nuncjusz apostolski w Polsce.

Następnego dnia w południe rozpoczęły się obrzędy pogrzebowe, którym przewodniczył Prymas Polski, Józef kardynał Glemp, kolega z lat seminaryjnych. On także wygłosił homilię pogrzebową, pełną osobistych i koleżeńskich wspomnień o zmarłym biskupie Janie Wiktorze. Msze św. koncelebrowało 39 biskupów, prawie 400 kapłanów, a katedra nie mogła pomieścić licznie zebranych wiernych.

Ciało pasterza Świętego Kościoła Siedleckiego, biskupa Jana Wiktora Nowaka złożono w podziemiach kościoła katedralnego, obok poprzednich

⁵ „Wiadomości Diecezjalne Siedleckie” 70:2001, nr 7-8, s. 297.

biskupów diecezji: H. Przeździeckiego († 1939) i I. Świrskiego († 1968), zgodnie z tradycją Kościoła i prawem kanonicznym, w myśl której każdy biskup diecezjalny ma prawo być pochowany w podziemiach katedry, czyli swojego kościoła biskupiego i „Matki wszystkich kościołów w diecezji”.

Na wiadomość o śmierci biskupa siedleckiego papież Jan Paweł II przysłał List kondolencyjny na ręce bpa Henryka Tomasika, sprawującego urząd administratora diecezji i pełniącego rolę gospodarza uroczystości pogrzebowych. Ojciec Święty napisał o zmarłym biskupie między innymi takie słowa: „Z wdzięcznością myślę o wszelkim dobru, jakiego Jan Wiktor dokonał jako kapłan, biskup pomocniczy w Gnieźnie i jako ordynariusz siedlecki. Proszę Boga, aby przyjął ten szczególny dar, jakim były ostatnie miesiące jego życia, naznaczone cierpieniem, które przyjmował w jedności z ukrzyżowanym i zmartwychwstałym Chrystusem. Był to również bezcenny dar dla Kościoła w Siedlcach. Ufam, że stanie się zaczynem wzrostu wiary, nadziei i miłości w sercach duszpasterzy i wiernych”⁶.

Biskup Jan Wiktor, wykonując urząd pasterski w Diecezji Siedleckiej, głosił Ewangelię, udzielał sakramentów świętych i kierował powierzonym mu Kościołem lokalnym. Zawsze przygotowywał na piśmie wszystkie swoje homilie i przemówienia. Wielce cenił sobie posługę słowa, do której przygotowywał się solidnie, pisał: „Nie wygłosiłem żadnego kazania, homilii, [...] bez uprzedniego jej pisemnego opracowania na podstawie tekstów liturgicznych i stosownych komentarzy”⁷.

Były one głęboko osadzone w kontekście Pisma Świętego, posiadały odniesienie do dokumentów Kościoła i nauczania papieskiego oraz zawierały duszpasterskie wskazania dla wiernych jako sposób realizacji Ewangelii w życiu chrześcijańskim.

Zdecydowana większość nauczania biskupa siedleckiego została zebrana przez Seminarium Zespół Redakcyjny i wydana drukiem. Każdego roku ukazywał się jeden tom pod znamienym tytułem „W Świętym Kościele Siedleckim” zawierający jego listy pasterskie, homilie i przemówienia. Do każdego z nich Wstęp napisali znani biskupi polscy w kraju i zagranicą.

Opublikowano także zebrane tematycznie, nauczanie biskupa Jana Wiktora podczas jego posługi rektorskiej i biskupiej w Archidiecezji Gnieźnieńskiej i Diecezji Siedleckiej.

Biskup Jan Wiktor Nowak przeżył 70 lat, w tym 46 w kapłaństwie i 20 lat w biskupstwie - z czego 14 lat jako pomocniczy biskup gnieźnieński i 6 lat jako ordynariusz siedlecki. Śp. zmarły biskup kierował Diecezją Siedlecką krócej od swoich poprzedników. Był jednak tym pasterzem, któremu Pan Bóg pozwolił doczekać z diecezją beatyfikacji Męczenników z Pratulina, witać na męczeńskim Podlasiu „Piotra naszych czasów”, papieża Jana Pawła II, upamiętnić tę wizytę powstaniem w Siedlcach Centrum Duszpastersko-Charyta-

⁶ List kondolencyjny Ojca Świętego, „Podlaskie Echo Katolickie” 2002, 14 (353)

⁷ Bp Jan Nowak, *Dzielić się prawdą Ewangelii*, Poznań 1984, s. 5.

tywnego, przygotować wiernych do świętowania Wielkiego Jubileuszu Roku 2000 przez głębokie Misje Ewangelizacyjne w całej diecezji i wprowadzić Święty Kościół Siedlecki w trzecie tysiąclecie chrześcijaństwa.

Z głębokim smutkiem diecezja żegnała swego Pasterza, mając jednak żywą wiarę, że Najwyższy Pasterz Kościoła - Jezus Chrystus, będzie dla zmarłego biskupa siedleckiego Jana Wiktora Nowaka nagrodą wieczną. Niech zatem odpoczywa w pokoju po krótkim, ale owocnym pasterzowaniu biskupim na Podlasiu.

Requiescat in pace !

I. Bibliografia przedmiotowa

Archiwum Diecezjalne Siedleckie, Akta Osobowe, *Bp Jan Wiktor Nowak*.

B. Błoński, *Diecezja siedlecka, przeszłość i teraźniejszość*, [w:] *Przypatrzenie się bracia powołaniu waszemu*, red. A. Baran OFM Cap, Lublin 2002, s. 121-143.

F. Dudka, *Zarys historyczny dziejów diecezji siedleckiej*, w: *Katalog Diecezji Siedleckiej 1999*, Siedlce 1999, s. 57-59.

Komunikat o nominacji nowego biskupa Diecezjalnego w Siedlcach, „Wiadomości Diecezjalne Siedleckie” 1996, nr 4, s. 106-110.

Ks. Biskup Jan Wiktor Nowak (1931-2002), „Podlaskie Echo Katolickie” z dn. 7 kwietnia 2002r., 2002, nr 14 (353).

J. Pieńkosz, *Biskup Siedlecki Jan Wiktor Nowak wezwany do wieczności*, „Podlaskie Echo Katolickie” z dn. 7 kwietnia 2002r., nr 14(353)/2002.

Śp. Bp Jan Wiktor Nowak, „L' Osservatore Romano”, wydanie polskie, nr 5(243) 2002.

II. Bibliografia podmiotowa

J. Nowak bp, *Dzielić się prawdą Ewangelii*, Poznań 1984.

J. W. Nowak bp, *Bądźcie żywymi latoroślami w Kościele Chrystusa*, t. 1-2, Siedlce 1998.

J. W. Nowak bp, *Ojciec Święty Lud Podlasia oczekuje Cię z potrzeby serca*, Siedlce 1999.

J. W. Nowak bp, *Prowadź nas Maryjo w Trzecie Tysiąclecie*, Siedlce 1999.

J. W. Nowak bp, *Przed wizyta apostolską w Siedlcach*, „L'Osservatore Romano”, wydanie polskie, nr 4 (212) 1999, s. 53-55.

J. W. Nowak bp, *Świadkowie wiary Świętego Kościoła Siedleckiego*, Siedlce 2000.

J. W. Nowak bp, *W obronie wyznawanej wiary*, „L'Osservatore Romano”, wydanie polskie, nr 10(187) 1996, s. 37-38.

J. W. Nowak bp, *W Świętym Kościele Siedleckim*, cz. 1, Siedlce 1997.

J. W. Nowak bp, *W Świętym Kościele Siedleckim*, cz. 2, Siedlce 1998.

J. W. Nowak bp, *W Świętym Kościele Siedleckim*, cz. 3, Siedlce 1999.

J. W. Nowak bp, *W Świętym Kościele Siedleckim*, cz. 4, Siedlce 2000.

J. W. Nowak bp, *W Świętym Kościele Siedleckim*, cz. 5, Siedlce 2001.